

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 ар. (20 кор.)
на пів року . . . 5 ар. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 ар. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год 6-ій пополудні.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9,
ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Екс-
педиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженя. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
славі» 20 кр. від стрічки. По-
дьяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Італія а тридержавний союз.

(+) Вчора вказали ми на те, що Італіяні споміж всіх романських народів є найпрактичнішими політиками. Коли отже наближає ся хвиля віднові торговельних договорів з Австро-Угорщиною і Німеччиною, то очевидно яко практичні політики бажали-б Італіяні подорожити ся і за ціну приналежности до тридержавного союзу виторгувати собі корисні цлові услівя. Правду сказавши, Італія ніколи не була певним союзником. Она приступила до тридержавного союзу не так з переконаня хісна, як з неохоти до Франції, котра давнійше з Італією поступала так як в казці з псеплюхом. Крім ненависти до Франції загнала Італію до тридержавного союзу жадоба відіграня рівнорядної ролі з иншими европейскими державами, а на останку немало вплинула на се надія одержати свобідну руку для колоніальних змагань в Африці, на що тоді в Італії кляли велику вагу. Коли в р. 1883. Манчіні обьявив посольській палаті про союз Італії з Німеччиною і Австрією, зазначив він виразно, що сей союз не має ніяких зацінних ані зацірних намірів, лише обезпеченє мира. Добрі відносини і тісна звязь з тими державами є для Італії питанєм політичного життя, Франція буде сим приневолена принайміше поступати з Італією.

Справді протягом часу відносини Італії до Франції значно поправили ся, тим більше, що численні економічно-торговельні справи вжуть сї держави вельми кріпкою звязию материяльної солідарности. Цлова війна, ведена між Італією а Францією протягом кількох літ, довела Італію майже над

береги пропасти, стверджуючи тим неперсчну правду, що ніякі політичні згляди не зможуть зрівноважити сили природних економічних струй.

Війшовши до тридержавного союзу, була Італія приневолена відгравати великодержавну ролю, додержувати рівноваги в зброєню союзних держав, а се довело її до величезних видатків і фінансових клопотів, а тимчасом нещасний бій над Адуєю розвіяв зовсім мрії про утворенє колоніальної держави в східній Африці.

Моральні користи, які мала Італія з приналежности до тридержавного союзу, не могли винагородити дійсних материяльних втрат, понесених на всяких майже полях публичного життя. Се отже є зовсім зрозуміло, що союз з Австро-Угорщиною і Німеччиною став в Італії мало популярним і що нині не вважають єго в заграничній політиці італійській конечністю. Нема однак ніякого сумніву, що для Австро-Угорщини союз з Італією має першостепенну вагу, позаяк Італія є тим чинником, який рівноважить перевагу Німеччини. Заллятого відорванє Італії від тридержавного союзу (що не є неможливим) було би передовсім некорисне для Австрії і Австрия певно доложить всіх заходів, щоби здержати свого сусіда від такої думки.

З другого знов боку Франція, станувши на приязній стопі супроти Італії, намагає ся приєднати її для себе, а бодай забезпечити собі її піддержку на случай якого заколоту на німецькій границі. В тих відсередних і досередних змаганях великий вплив буде мати неперечно Німеччина, все буде залежати від того, як она поведе свою цлову політику. Італія оглядає ся на те, щоби при віднові торговельних догово-

рів з Австро-Угорщиною і Німеччиною осягнути рішучі економічні користи, отже певно поставить услівя, які би їй забезпечили відбит сирих плодів на торгах тридержавних союзників. Але тут насувають ся чималі трудности, які вже нині можна предвидіти, особливо коли згадаємо про заяви зложені в німецькім парламенті гр. Більовом. Аграрна політика стала в Німеччині так популярною, що не може се остати без впливу на міжнародні політичні взаємини, а може навіть скласти ся така незвичайна пригода, що збіжеві цла можуть розірвати союз, котрого не спромогли ся розлучити ніякі дипломатичні змагання.

Замітно також, що Німеччина старає ся розвіяти сумніви Італії що-до тягарів виникаючих з безнастанного зброєня держав союзу. «Nordd. Allg. Ztg.» дає зовсім виразну заяву, що Італія не лише що-до установленя сили армії, але й що-до уживаня її не є зовсім зневолена договором тридержавним, отже тим способом усуває ся хибне толкованє що-до зобовязань Італії і виникаючих з того тягарів і обовязків для італійської держави. До тогож і Цанарделі в згадуванім вже в попередній статі розговорі з американським кореспондентом «New-York-Herald» заявив: «Наколи тридержавний союз відновить ся, то Італія, бажуючи приязни Франції, буде приневолена все усунути, що би викликувало побоюванє у Франції». Можна сподівати ся, що подорож гр. Більова і кн. Айленбург'а доведуть до покінченя сеї розправи про тридержавний союз, яка вже довший час розвела ся в европейскім дневникарстві.

Евген Мандичевский.

Казка з тамтого віку.

Була раз весна, така красна, що найстарці віком люди такої гарної не тямали.

Последні дні марця були просто чудові — чудові тому, що тепломір вказував в полудне понад 16 степенів Реоміра і легесенький вітрець перелітав поміж галузками деревини і теплесенькими поцілуями воєкрешав природу.

Майже все спало.

Челядь поповіла собі полуденок і порозбігалась десь за своїми побічними орудками. Тим самим були і домові звірята заняті: великі і малі відпочивали і румигали в блаженнім півсні своє полудневе їдло. Старий пес, що звичайно запорпував ся в соломі, виліз нині зі своєї комірки і витягнув ся, як міг найдовше і найвигіднійше: лаби передні перед себе, а свою неслячу пащечку межі них. Дивив ся далеко, поза браму, що нині отвором стояла, саме, якби в день празнику. Там хрунькали між собою безроги — мама зі своїми малими, що що-й-но перші кроки ставили по землі. А на гноївці, як звичайно, порнались кури і оглядались заздрисно за своїм могучим паном, котрий собі нині даму з посеред цілого гарему вибрав і визбурвав для неї самі найкрасці зернята, що перемували під теплим покривалом. Знали курки

добре, що не вільно їм занадто наближатись до свого султана і кожда на свою руку дбала про хліб. А о него страх тяжко було. Сам когут, що був у тім ділі все найспритнійший, посоловів в виду того, що не було виглядів на придбанє ласк у молодої курочки. А ту ще і воробці — галапасники не давали йому жити. Безнастанно гурмою злітали з берестів на хлівці, а відтак на подвірє, а когутяще бігав розлючений і зганяв їх назад на дерева.

— А то раз тяжка хвиля, як настане той час, коли женитись потреба! — погадав собі когут і пошкробав ся ногою в голову.

А на городі, де дівки грядки копали і рискалами приплескували і стежки продоптували, зібралось мале товариство що-й-но пробуджених естеств: ящірка, слимак, павук і скакун. Коло них опиняв ся також від часу до часу малий коник, що привозив у візочку навіз. Він прислухувався все одним ухом цікавій розмові, яке се товариство вело.

Товариство провадило вельми поважну диспуту і старалось задержати єї в академічних границях, розумієсь, о стілько, о скілько на се позволяло загальне образованє і еманципация поодиноких членів, з котрих кождий мав свою гадку і за всяку ціну єї боронив, а всі прочі оспорював. Таким чином не було деколи пожаданого порозуміння, позаяк кождому ходило о се, щоби його високопарна ідея була одобрена, хотья би се мало бути з очевидною шкодою для загалу получене.

— Но, но, киньмо вже те балаканє про потомків. І так, бачу до згоди не прийде. Заведім краще розмову про те, що се женщина і які єї обовязки в еуселіности? — Так говорив павук, що висів у тонесенькій сітці, прибирав дрібнесенькими ніжками у своїм срібнім прядеві. — Після моєї думки женщина, то є щось такого, без чого вкінци міг би ся світ обійти. Вона красне сотворіне, але не таке, аби його зараз оставити више над всі инші і величати, як се деякі сотворіня роблять.

— Правду кажете — сказав воробець, що надлетів з загуменків. Вони все тільки, аби красно виглядати і принодобатись. Звідки вони до того прийшли, щоби їм віддавати першєнство? Краса, се за тим не промаває, бо і межі нами бувають красні. Мож сказати, що гидкий рідко коли трафить ся. Ніжність тіла — також нічо не становить, бо і ми, як-биємо не потребували і на себе і на них працювати, могли-биємо так само плекати тіло, як і вони. І хто знає, чи не перевиспили-биємо їх? Бистроумність — та про те і говорити шкода. Прецінь ми всі добре знаємо, що межі женщинами дуже мало таких є, котрі би знали нам знанєм заімпонувати. Більша часть їх тільки удає і маскуєсь. Отже чим вони више стоять від нас? Хиба яким відвічним законом се собі зацєпили?

Слимакови подобала ся така бесіда і виліз майже цілий з хати, та витягнув голову у гору аби більше зачути. З роду ненавидів женщин.

— Звідки вони до того приходять? Прецінь

„Руска Бурса ремісничя і промислова“ у Львові в адмін. році 1900.

Другі звичайні загальні збори членів товариства „Руска Бурса ремісничя і промислова“ у Львові відбули ся дня 4. н. ст. марця 1901. Збори ті відкрив голова товариства п. Василь Нагірний, підносячи важніші моменти з діяльності Товариства, а опісля відчитав касиєр п. Іван Бачинський справозданє з діяльності Товариства за рік 1900.

Одною з найважніших справ для нас Русинів є без сумніву справа розбудження між нашим міщанством і селянством заінтересовани і замиловани до ремісла і промислу. При тяжкім оподаткованю нашого хлібороба, при зрості населеня, а слідом того через поділ ґрунтів і роздробленє селянських господарств половина наших селян не є вже нині в силі з рільного господарства вижити і удержати свої родини. В наслідок того наш хлібороб-селянин, не маючи средств до життя, емігрує або йде на службу і попадає в економічну зависимість від неприхильних для народної справи чинників, а будучи від них матеріяльно і морально зависимим, йде їм на руку, а яко не просвічений не може брати в житю народній участи в такій мірі, як се робить міщанство і селянство інших народів.

Одиноким средством на се є — розбудити між нашим міщанством і селянством рух промисловий і ремісничий і через то дати тому міщанинови і селянинови нові средства до життя. Однак о реміслі і промислі може бути бесіда лиш тоді, коли з помежи наших міщан і селян виховаємо ремісників і промисловців. „Народна торговля“ підготовляє нашу молодіж на будучих купців, а в цілі несена нашим селянам і міщанам помочи до виобразованя своїх дітей на добрих ремісників і спосібних промисловців, завязало ся товариство „Руска Бурса ремісничя і промислова“, котра даючи своїм питомцям будьто цілковите удержанє, будь-то удержуючи їх за малою доплатою, або даючи їм грошеві запомоги і приміщуючи їх в робітнях добрих майстрів, подає їм можливість учити ся ремісла і промислу, а через се підготовляє утворенє серед Русинів стану ремісничого і промислового.

На жаль однакж ся в своїх наслідках дуже важна інституція не дізнає від загалу Русинів такої підпори, яка би їй належала ся, а найлучшим доказом сего є мале число членів а ще менша скількість влат членських, котрі в 1900 р. принесли всего-на-всього 168 корон на 151 членів. Через сей брак підпори від загалу мусіла „Руска Бурса ремісничя і промислова“ замкнути 1900-ий рік недобором в висоті 302

ми, муштини, перші навіть на сьвітлі були. А до перва відтак прийшли жінки. А то, бачите, також щось значить!

І цікаво розглянув ся слимак по присутніх.

— А яка гірка година нам з ними! — заледбів скакун. — Нічо, ино служи їм і служи. Бігай сюди, бігай тамтуди, до одної кумошки, до другої, а вони, як пані сидять собі під шатром і лишень посьміхують ся. А ми працюємо...

— Ой, працюємо, працюємо... — обізвав ся сухорлявий коник, що перед хвилиною привіз навіз. — Подумайте собі, шанібне ваньство, я такий великий, найбільший між вами і ростом, і силою, а може і розумом, а ще не удало ся мвині жінки перекопати, що і вона повинна працювати. Запряжуть єї разом зі мною, а вона на динель лізе, дуба стає, фиркає, тай мусять відпрягати. Нічо, ино-би їла і спала. А хрять Боже єї що сказати на розвагу. То раз баба з пекла! — І старому затрясли ся губи. Десьто пригадав собі якусь хвилю зі свого життя під папатофлем.

— А то раз доля! — сказав слимак, і сховав ся до половини. Страх його переймав, на саму згадку, як би йому прийшло ся так коли оженити з такою Ксантипою.

— Або то, дивіть, не витопити таке насіне! заверещав воробець і показав на дві бурчухи, що пхались коневі в очи. — Нічо, ино чужою кровю живуть, а всі мусять їх терпіти. Ах, кривда нам, кривда на сім сьвітлі! А потіха

кор. 92 сот, котрий покрито з майна товариства, яке остало з кінцем 1899. р. Той недобір оправдує ся сим, що „Руска Бурса ремісничя і промислова“, не могучи оперти ся конечній потреби, збільшила в 1900. р. число питомців з 6 на 12, а се потягло за собою збільшенє видатків на харч, розширенє мешканя і на закупно інвентаря.

В році 1900 було на цілім удержаню в Бурсі 6 питомців без доплати, а іменно: Франц Жарский син теслі в Белза, Николай Томашевский син селянина з Хоросткова, Михайло Марків син селянина з Ціневої, Іван Микульчик сирота по селянині з Красова (сей в половині року перейшов на удержанє до майстра), Михайло Коцюмбас син ремісника з Бірки і Михайло Козуляк сирота по зарібнику з Березовиці — На удержаню за доплатою місячною було чотирох питомців, а іменно: Михайло Гранковский син селянина з Чабарівки 10 кор.; Дмитро Тилька син зарібника з Пацікова 6 кор.; Роман Тобіаш син будника залізничого з Завишча 10 кор. і Константин Геців син урядника зі Стрия 20 кор. — Мешканє і сніданє в Бурсі мали: Михайло Пушкар син селянина з Вільок мазовецьких; Іван Кука син селянина з Вербиці і Михайло Варениця син селянина з Денисова. — Перед прийнятем до Бурси побирали запомоги: Дмитро Стацишина, Николай Мороз, Іван Лука і Михайло Коцюмбас.

З висше вичислених питомців учадають або учадало сімох до школи промислової. З тих при класифікації одержало поступ: двох дуже добрий, двох добрий, один достаточний, а двох недостаточний.

Науку в робітнях побирали, зглядно побирають також сім питомців. Крім того приміщено за інтервенцією Ради товариства двох учеників у коваля, одного у шевця, одного в друкарни, одного у слюсаря, а двох в „Товаристві для розвою рускої штуки“.

(Конець буде).

З політичного поля.

З Праги доносять телеграфічно, що вчера перед полуднем відбула ся конференція виконуючого комітету чеських нослів до сойму і до державної ради. В сій конференції ввав також уділ др. Пацак, презес молодоческого клубу в державній раді. Вечером молодоческий клуб відбув повне засіданє, на яким ведено через кілька годин дискусію над політичною ситуацією. Пос. Пацак розпочав дискусію с промовою, в якій подав мотиви, що наклонили молодоческий клуб в державній раді до занятя теперішнього

лишень та, що є ще сотворія совершеніші від нас, а не можуть собі дати ради з жінками. Вони знали в таку слабу сторону муштин відліти, що сейчас їх опанували. Кажуть навіть, що вони тепер вже відіекують ся всяких жіночих обовязків, аби тільки на них працювати...

А яцірка, що одна-одніська заступала противну сторону, все списувала хвостиком на грядці. І коли прийшла черга на ню говорити, надулась, набрала в очи огню, піднеслась на двох передних ніжках і зачала бесіду тими словами:

— Панове, вам добре говорити о тім, чого ви не розумієте, або удаєте, що не розумієте. Пригадайте собі лишень на найголовнішу задачу жінчини! Пригадайте собі на єї первієну задачу! Хто би діти... — і нагло урвала яцірка, мовби в язичок вкусилась. А то фірман захав пужак у землю і відтяв єї кавальчик хвоста. Під його чоботом згинув і слимак і скакун, що зажурились були своєю чорною долею. Лишень воробець і павук вийшли ціло.

Яцірка, що саме мала найголовнішу точку піднести, стратила хвіст. Та тільки на якийсь час. Він єї знова відріс. Був лишень слабенький і чорніший, але єї краса не зогидив. Цілком ні!

Які ті жінчини щасливі!

У Львові, 17. н. с. III, 1901.

становиска. Дальше рекапітулював др. Пацак зміст своєї звісної статі в *Nag. List-ax*, заявляючи против всякої політики катастроф, а промовляючи за етатовою політикою. Чехи, після гадки бесідника, не повинні пропустити нагоди до економічного зміцненя ся, коли їм надає ся можливість сего. Д. Форст поборював виводи др. Пацака і промовляв як противник більшости клубу. Бувший презес молодоческого клубу др. Енгель заявив, що солідаризує ся з більшостию клубу. В тім самім дусі промовляли Брворад і Горжіца, який не признає програмової обструкції. Обструкція є средством до осягненя близької цілі, а ніколи не може бути програмою сторонництва. По скінченю дискусії прийнято резолюцію, вискажуючу признанє чеським послам. Кілька голосів піднесло ся против ухваленя резолюції. — Оноді відбуло ся засіданє стоваришеня сїритуєсового промислу для Чехії, Морави і Шлеска, на котрім обговорювано справу підвисненя податку від горівки. Кн. Шварценберг виступив рішучо против того підвисненя; ступив також против розділу контингенту. — Промисловець Штендлер піднесив, що горальні в Чехії трактує ся гірше, як горальні в Галичині. — Гр. Дейм зновів, що консервативна чеська шляхта буде енергічно старати ся о зміну контингентового розпорядженя, виданого на підставі §. 14. Треба надіяти ся, що се розпорядженє не пережив парламентарної кампанії. Ухвалено розпочати акцію против того розпорядженя.

Про побут Селя у Відни пишуть звідам, що президент угорского кабінету відбув кількогодинну конференцію з міністром гр. Голуховским в справі визначеня речинця для скликаня делегацій. Після дотеперішних запоряджень збирають ся делегації в другій половині мая, а в бюджеті, який їм буде предложений маз бути між иньшими рата на справленє нових пушок і значійша квота на покритє коштів, які вийшли з участі Австро-Угорщини в поборюваню китайської ворохобні. П. Сель згодив ся на предложенє збільшенє розходів.

З Трансвалю після довшої тишини наспіли сензацийні вїсти на користь Бурів. Вправді передвчєра донесло було бюро Райгера, що коло Зандріфт англійский відділ підійшов несподівано під табор Боєрів, так що они не мали вже часу боронити ся і мусіли спасатись утечею, оставивши неприятелеви 300 коний і багато воєнного матеріялу. Але і в сім случаю Англичани відобрали хиба малу частину своїх власних матеріялів, бо Бури розвинули таку енергічну нагінку за англійскими транспортами, що жадна посылка не доходить до рук Англичан. Рух на залізницях північного Трансвалю став ся майже неможливий, хоч в тих сторонах оперує гро англійської армії. В наслідок того в північнім Трансвалю здержано цілком залізничий рух. Френч мав наново розпочати воєнні операції «в великім стилю», перервані — як англійські жерела доносять — в наслідок мирових переговорів і великих злив, але мусить їх зачинати майже наново, бо Бури використали застій в операціях, дрібними відділами попродирали ся через лінії Френча і знов розлізли ся по цілій провінції. З Капштату телеграфують під вчєрашню датою, що там дійшла потверджена з кількох сторін відомість, що Девет злучив ся з Ботою і разом мають 13.000 людей. Оба мають приготовляти операції против англійского генерала Френча. А в Лондоні кружила вже вчєра сензацийна вїсть про великий погром, який повіс Френч під Стандертоном, де на него ударили Девет і Бота та побили на голову. Англичанам забрали Бури багато гармат. Кітшенера англійске правительство має відкликати з поля битви. Є се немов кара судьби для того полководця за єго підступне діланє в справі навязаних з Ботою мирових переговорів. Кітшенер хотів завішенє оружя використати в тій цілі, аби єго військо, котре було вже вичерпанє і неспосібне до ніякої воєнної операції, відпочало; хотів дальшу воєнну акцію здержати аж до хвилі, коли з Англії приїде обіцяних правительством 30.000 свіжих війск, аж приїде свіже оруже, амуніція і — що найважніше, свіжа одіж. Бота, здає ся, знав, о що Кітшенєрови розходить ся, зірвав переговори скорше, і на ново розпочав воєнні операції. Окрім того Кітшенєр був тої гадки, що лишнь дати Бурам

якісь уступки і скінчити війну, котрої кінця і результату нині не мож. предвидіти. Англійське правительство було иншою гадкою і вже тоді стало в суперечности з поглядами начально-го полководця в полудневій Африці. Оно поставило Боті такі услива, які він мусів відкинути, а захланність Англії лише збільшила завзятість Бурів до борби на смерть і житє.

Н О В И Н К И.

— **Календар.** В суботу: гр.-кат. Захарії, Якова; рим.-кат. Целестина. — В неділю: гр.-кат. Благовіщенє; рим.-кат. Воскресєне Господне.

— **3 Товариства «Просьвіта».** Справозданє за місяць марець 1901 р. В місяці марці відбув Головний Виділ чотири засідання в днях 5, 12, 19 і 26. марця, на котрих полагоджено отсі справи: 1) Розвідку «Про борбу чоловіка з природою» передано до другої рецензії п. Паньківському. — Рішено приступити до друку Сьліванника в 3.000 примірниках. — Принято оферту віденської фірми «К. Фроме і А. Гешль» і поручено їй виготовити грамоти членські в 3.000 примірниках. 2) Принято до відомости, що філія в Підгайцях скликала заг. збори на день 21. марця та на єї просьбу ухвалено вислати на ті збори п. В. Короля з викладом, а на закупно насіння та господарських нарядів призначено тій філії 50 корон. — Відчитано подяку філії в Коломиї за дароваві їй книжки. — П. Телішевському, нотареві з Бучача, рішено уділати поради що до підготовлення до заснованя філії «Просьвіти» в Бучачі. 3) В присутности делегата Виділу кравного п. Савчинського порішено подати п'яти крамниць читальнє «Просьвіти» о безпроцентові позички з фонду кравного, іменно читальням: 1) в Комарні о 1.000 корон; 2) в Буську о 1.000 корон; 3) в Мізуні (п. Долина) о 800 корон; 4) в Ольшаниці (п. Товмач) о 600 корон, і 5) в Волчухах (п. Городок) о 600 корон. По дискусії рішено ті подана предложили Виділові кравному до прихильного узглядненя 4) Принято до відости 1) справозданє з І. заг. зборів читальні «Просьвіти» в Перемишлянах з дня 3. марця с. р.; 2) річне справозданє читальні в Борщеві, котра дуже успішно розвиває ся, і рішено їй за се виразити призначє. 5) Відчитано письмо чатальні «Просьвіти» в Любичі камеральній з просьбою о відступленє їй 15% від вкладок членів з того села та рішено наразі віднести ся в тій справі до філії в Раві рускій. 6) Ухвалено просити о. Пристаня з Журо-рова, щоб злюстрував читальню і крамницю в селі Григорові (п. Рогатин). 7) Рішено оголосити конкурс на стипендію ім. Т. Качали з річницєм до 15. цвітня с. р. 8) О. Ал. Темницький предложив рахунки з Шевченківського концерту: Приходу було 665 кор. 60 сот, розходу 380 кор. 02 сот. Чистий дохід розділено в сей спосіб, що 50% призначено Товариству «Львівський Боян» а 50% призначено на стипендію ім. Шевченка. 9) Товариству «Молода Україна» в Чернівцях відступлено даром книжки, призначені для публичної бібліотеки, яку товариство задумувє отворити в Чернівцях. 10) Принято до відомости, що о. крил. др. І. Гробельській зі Станиславова прислав на фонд для читальні «Просьвіти» в Порохнику асекураційну полісу на суму 2.000 корон; рішено полісу ту приймати в депозит і виготовити акт основний. 11) Принято 103 нових членів.

— **Розрухи в Росії.** З дотеперішних подій в Росії показувє ся наглядно, що нинішні розрухи університетські мають глибоке і поважійше значє. Се не є розрухи одной лише верстви суспільности — студентів, які стремлять до свободи і поступу — але рух загально революційний. За тим твердженням промовляє слідуоуча допис в Петербурзі: «Почин до послідних розрухів — сказано в дописі — подали вправді студенті, але підклад був безперечно революційний, а властиво соціалістичний. В послідних часах соціалізм досить розширив ся в Росії, а найбільше в Петербурзі, де робітничий елемент складає ся переважно з не-Росіян, а Литвишів, Фінів і Німців, і де загранична пропаганда находитє податливий ґрунт під такий засів. Треба відрізнити соціалістичний рух в Росії від конституційного: перший розвиває ся на основах міжнародного перевороту, — другий стремить до перестрою Росії на лад новітній. Обі струї сходять ся разом в неоднім. Соціалізм переважає в робітничих кругах і серед молодіжи, конституційний рух має союзників головнє межі незалежною інтелігенцією. Звісна подія перед Казанським собором мала характер студентско-робітничий». Дальше пише кореспондент: «Строгий гнет, який послуговує ся російське правительство, доведе до залишеня явних розрухів і демонстрацій, а до підпольної, тайної роботи; у всіх кругах прямо кипить, а більшість інтелігенції стоїть по стороні демонстрантів. Дальший перебіг справи зависить від царського рішення. Відбувають ся безнастанні ради міністрів, на яких має доходити до горячих розправ. Два

напрями: беззглядної строгости і лагідного поведєня, борють ся в кругах правительства; який напрям побідить, незвісно. Звісно лише, що настрій російської суспільности є зовсім инший, як підчас нігілістичних замахів, які викликували межі населєнем гнів і грозу. Нинішній рух, звернений против пануючої системи, а не против пануючого царя, находитє загальне признанє і симпатію».

До берлінських часописей доносять, що зі студентскими розрухами симпатизувє багато офіцирів російської армії. Приміром, увязнєним студентам в Москві офіцири, що їх стерегли, позволили виголошувати промови. В Петербурзі офіцири ставали в обороні студентів перед козаками, а навіть один з офіцирів порубав шаблею козака, що знущав ся над студентом.

— **Крадежи.** На головну львівську пошту прийшов оноді вахмістр гузарів, щоби надати 600 корон і положив надавчу книжку з банкнотами побіч себе на пульті, а коли на хвилю відвернув ся, якийсь зручний пташок витягнув гроші з книжки і щєз. — Послідної неділі невислїдженний доси злодій украв в костелі в Вадовицях з костельної каси 1.500 зр.

— **Хитрий льотерійник.** Антїп Торошкевич, сторож в Самборі, хотів кочє виграти на льотерії, а що не міг, то ставив по кілька карточок нараз, а відтак виписував на них витягнені числа і заставляв картки діби тимчасом, заким льотерія єму виплатить. На одну картку поставив разом з ним писар Гарландер, а коли числа дійсно вийшли, щєз Торошкевич. Коли же єго опісля відшукано, сказав він, що картку загубив. Спекулянта льотерійного арештовано.

— **Москвофільська агітація в Любляні.** «Slovenec» доносить, що звісний «гаспадин» др. Вергун з Відня приїхав до Любляні з відчитом про житє і діяльність російського письменника Достоевського. Відчит мав відбути ся дня 3. с. м. в сали «Народного Дому» в Любляні.

— **Агвінальдо.** Великий камінь спав зі серця імперіялістично настроєних горожан Спол. Держав, коли піймано Агвінальдо, героїчного вождя филиппінських островів. Еміліан Агвінальдо має 30 літ, є іспансько-тагалського походженя, як то впрочім пізнати з єго зверхнього вигляду. Ще в молодім віці оказував великі здібности та замилованє до науки. Єго вихованєм займав ся євєлицє з Кавіте, послав єго до гімназії а опісля на медицину. Однак прогнано єго з краю за вільномулярство, так що науки кінчив в Гонконгу. Коли вибухнуло повстанє на Филиппінах, Агвінальдо станув першим в рядах невдоволєних горожан. В короткім часі відзначив ся хоробростию і оборотностию і вистав головним вождєм повстанців. Цять літ потрафия він удержати ся на становищі вождя і боронити горожанської свободи на Филиппінах. Аж перед місяцем понав в руки американців. Американці зробили на него засідку коло дому єго матери і пійманого завезли до Вашингтону. Як доносять звідтам — Агвінальдо мав вложити присягу вірности Спол. Державам.

— **Пси в поліційній службі.** В державі Огіо в півн. Америці почали власти увчати псів при слїдженю за мурдівниками. Проба, яку недавно зроблено при убійстві якоїсь Гессовой, випала удачно, бо до години вислїджено убійника.

— **Гроза природи.** Ціле село Валіо коло Модєни в Італії дня 21. м. м. почало поволі посувати ся до ріки Скольтєни, а за день зробило 5 метрів дороги. Сей незвичайний рух замітив перший місцевий парох. Найближше ріка стоїть костел і єму грозило найбільше небезпечєнство. Тому вже другого дня винєсєно всі річи з костєла на безпечєне місце. Той самої ночі піднесла ся вода ріки Скольтєни і заляла ціле село, лише цмнтар, який лежав поза селом, остав сухий, але підїє ся о 6 метрів вище. Гроби порозпукала ся, а з них показали ся білі кости або надисовані трупи. Як-раз тоді почав надати сніг і прикрив цілий грізний образ білою скатєртю. Сотки родин остало без найменших средств до житя.

— **Безпечєнство в Росії.** Російська адміністрація не може дати собі ради з розбійниками. Під Владикавказом случила ся перед місяцем пригода, яка закінчила ся убійством двох гімназієстів. Коло півночи дня 6. марця мала виправити ся з Владикавказа почта з більшою грошевою посилкою. Довідалась про се шайка розбїшаків і засіла ся на грузиньскім військовім гостинці на три кілометри за містом. Припадковє захотілось двом гімназієстам Кримови і Фирсови переїхати ся почтовими кіньма на стацию Казбек і они виправили ся на кілька хвиль перед грошевою почтою. Розбійники, зачувши почтовий дзвінок, дали огня до пасажирів. Крим упав трупом зараз, Фирсов хотїл ранити кількома кулями, боронив ся завзято і дав шість стрілів з револьвера до розбїшак, а Фирман зараз при пернім стрілі скочив з козла та ровом успів втічи до міста. Зким прийшла поміч з міста, розбїшакі випрягли конї та щєзли без слїду. Фирсов помер за кілька годин, розказавши перед тим, що розбїшак був кількох, а один з них був рєлений єго стрілами.

— **Як закладати трутку на пїльні миши?** Овес, затровний сахариною і стрихніною, оказав ся в неоднім разі ліпшим, ніж звана заразна мишачого тифу. Овес той всипують ложкою або иншим яким приладом до мишачих дїр так, щоби не дзьобали єго птиці та не троїли ся. Але на полях, де є тьма мишачих гнїзд і дїр, роблять так: Кладуть на землю аркуш міцного паперу і на те сиплють жменю затровного вїєва; потому прикривають вязанкою соломи і паликом пришилюють до землі. Птиця не дістане ся під солому до вїєва, а миши, знаджені соломою, горнуть ся до неї навіть з подальших дїр та дуже добре троять ся. Кілька таких вязанок, розкинєних на поли, віддасть знамениту прислугу. Той спосіб є далеко ліпший, ніж насипувати овес до дїр, бо багато дїр може бути вже пустих і дарємно тоді марнує ся овес; того способу можна також ужити і в команицї.

— **Свині в цирку** наробили панїки в Петербурзі, де кльови Дуров продукує ся зі своїми трєсованими вихованцями. На арені запалила ся несподівано одна декорация, а вчені свинки так перелякали ся, що не зважаючи на крик свого пана, кинули ся між ряди публіки. Тимчасом на арену скочили огнєві стражаки і придушили огонь без ужитя води. Публіка заспокоїлась, тільки Дуров набідив ся, ним зза лавок повтїягав переляканих свиней. Ціла пригода скінчила ся на сьміху.

— **Конкурс** на посаду учителя математики і фізики розписує дирекція державної школи промислової в Кракові.

— **Дрібні вїсти.** Доповняючий вибір посла на сойм краєвий зі Львова на місце помершого Бєрнарда Гольдмана буде небавом розписаний. — П. Ол. Мишуга, оперовий артист зі Львова, жертвував 200 корон на погорільців з Полового. — Літний театр у Львові, який стояв 10 літ на т. зв. «Губернаторєких валах», розібрано на днях, а дерево закупили жиди за 2000 К. — В Перемишлі застрілила ся 18-літна Юлія Кос.

— **Гумористичний кутїк.**
Весїлка.

Вже лід і сніг стопив ся,
Вже леготом скрізь дише,
Часом всьміхне ся сонце
Та капає із криші.

А я не знаю справді,
Чи ртуть у термомірі
Зменшавсь, чи більшають
В мой капотї дїри.

Бо мерзну ще заєдно
І хоть про весну сную
Рожеві мрії, — з зимна
В заціпі руки дую.

Наука, штука, література,

Видавництво акад. тв. «Молода Україна» в Чернівцях:

Ч. 1. **Микола Гоголь: Рєвізор**, комедія в п'яти діях. Переклав Василь Сімович Стор. 152, 89. Чернівці 1901. З друкарні тов. «Рускої Ради» під зарядом Володимира Сєверського. Ціна брош. примірника 60 сот. Замовляти можна у перекладчика, Чернівці, ул. Руська ч. 25, або у п. Льва Когута, Чернівці, Монастирєка (передмієв) ч. 137.

— **Дзвінок**, ч. 7, з 5. цвітня 1901. Зміст: *Гр. Л. Толстой: Бог правду видить* — та не скоро скаже. — *Євг. Мандичевский: Питаня і відновиди дитини.* — *Українські казки.* — *Улана Кравц: Воскрєсєне Україна.* — *Листи зі сходу (з ілюстраціями).* — *Євг. Мандичевский: Веснянка.* — *Собака, оповіданє українського дїда.* — *Дрібне.*

Телеграми.

Відєнь, 5. цвітня. Відбула ся ту кількогодина конференція делегатів висших шкєл технічних під проводом мін. Гартля. По дискусії делегати заявили, що при уділюзаню титулу доктора технічних наук мусьть наступити деяка зміна при іспитах, подібно як се є на філософїчних видїлах.

Відєнь, 5. цвітня. N. W. Journal доносить, що після дотеперішних диспозицій єспільні делегациї будуть скликані імовірно на день 16. мая до Відня. Кредит на закупно гармат ще не буде вставлений до сєгорічного бюджету, бо остаточна децизія в сій справі (западе доперва в осєні).

Відєнь, 5. цвітня. N. fr. Presse запевнює, що про замах на царя нічо не знають в компетентних сферах у Відні ані в Берліні. Ся вїстка надїйшла з Лондону.

Мадрит, 5. цвітня. В Гранаді заказано про-

цесі, які звичайно відбуваються в великих тижнях. Також в Мадриті і Барцельоні мають видати такі заклади.

Париж, 5. цвітня. Праса обговорює живо розваж, уділений адміралови Дірітовови, щоби з російськими кораблями виїхав з Тульону, не чекаючи на приїзд президента Любета. Націоналістичні дневники бачать в сім доказ, що відношене Франції до Росії є захитане та що російське правительство дало до зрозуміння Франції, що не бажає собі зближеня її до Італії.

Париж, 5. цвітня. Вчора піддав ся президент міністрів Вальдек-Руссо повторній операції чирака в горлі. Стан здоровля не є небезпечний.

Капштат, 5. цвітня. Мирового посередника Маера де Ках обжалували Бури о зраду стану і розстріляли дня 12. м. м. в Бельфаст.

Гага, 5. цвітня. Президент Крігер звернувся з нотою до португальського правительства, в якій протестує против поведеня з Бурами в Лявенцо-Маркес. — Президент Штайн знаходиться в таборі Денета.

ВІСТІ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

— В Богуславицях на Моравах викрито жерело нафти в глибині 96 метрів. Дальші верчення покажуть, чи експлоатація оплатить ся, але ся перша проба виказала, що нафтовий понос підкарпатський не ограничає ся лишень на Румунію, Буковину і Галичину, але тягне ся дальше на захід.

— Стан засівів на Угорщині. З Будапешту доносять: Озимина перезимувала в деяких околицях не зле, денедє навіть добре, але подекуда вимерзла. Ярі засіви заповідають ся гарно. Марцевий мороз мало наробив шкоди.

Львівський курс з дня 5 цвітня. За 100 ср. рублів платять 254— К. жадають 255— К за 10 марок . . . 117— " " 117 75 " за 20 франків . . . 19 16 " " 19 18 "

(Рільничий банк у Львові). Пшениця готова 7:60—7:80. Пшениця на речинець 7:30—7:50. Жито готове 6:60—6:80. Жито на речинець 6:30—6:50. Овес на обрїк 6:50—6:80. Овес на речинець 6:40—6:60. Ячмінь на пашу 5:50—5:75. Ячмінь броварн. 6:50—6:80. Рїпак по-

вий 10:50—10:75. Львянка — — — — — Горох на папу 6:75—7:— . Горох до вареня 7:50—12:— . Вика 8:50—9:— . Бобик 6:25—6:50. Гречка 7:25—7:75. Кукурудза стара — — — — — Кукурудза нова 5:90—6:20. Хміль за 56 клг. — — — — — Конюшина червона 45— — 65— . Конюшина біла 35— — 75— Конюшина шведська 60— — 95— . Тимотка 20— — 26 — .

Адвокат д-р. Федак перенїс свою канцелярию на ул. Сикстуску ч 48.

Дешевим і гарним дарунком при всяких нагодах, яко гарна прикраса комнат Картини: Верещагіна, Шевченко в домини і Сластьона, Шевченкова могила. Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

COLOSSEUM Ernesta Thorna, у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна. Програма від 1. до 16. цвітня 1901. При співучасті військової музички 80 п. п. 1) Will Mora's, найліпша в світі пантоміна на потрійнім реку. 2) La belle Lilli загадочний годинник. 3) Castelli de Vere кольоратурова співачка. 4) Nadrage черевобесідник. 5) Petras комічний жонглер. 6) Anny i Willy Röhl комічні біциклїсти. 7) Elza Hofer субретка. 8) Les Henry танцюристи. 9) Clara Ballein champion еквідібрист. 10) Mr. Arghur зі своїми псами. Що дня велике представлене. В неділю і сьвята два представлення. Що п'ятниці High Life представлене. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові. Colosseum огріте 12 газовими печами.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечє будинки і всі предмети движимі против огневих шнїд.

„Дністер“ припоручил Пресовьщ. Ординариати Всєч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гаранційні „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий . . . 311.540 кор. 11 сот. Резерва премій . . . 171.942 " " Резерва спеціальна . . . 6.000 " " Фонд емеритальний . . . 30.924 " 54 " разом 520.406 кор. 65 сот.

Тарифи „Дністра“ умірковані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі звороту. За рік 1900 дістають члени 8% звороту в премії.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2.120.834 кор. Шноди ліквідують ся безпроблемно в присутности Делегата і 2 членів.

Полїси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк кравчий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Сятині, Городенці, Теревовля, Заліщиках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через „Дністер“ їде часть провізії на рускі публичні добродїї ціли; полїси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема блявко агенцій „Дністра“. Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції „Дністра“

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий цісля часу середно-європейского).

Table with columns for train direction (to Lviv, from Lviv, and through) and departure/arrival times. Includes specific train numbers and destinations like Krakow, Lviv, and various regional stations.

За певну і добру льокацию поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні коронові
5% листи гіпотечні преміювані
4% листи товариства кредиторского земского
4 1/2% листи Банку краєвого
5% облігації Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облігації пропінацийні

і всілякі репти державні
Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного